

Krajské statistické ročenky 2010

V závěru roku 2010 byly ve všech krajích vydány krajské statistické ročenky, které jsou jednou ze základních forem prezentace dat na krajských pracovištích ČSÚ. Tradiční, obsahově sjednocené publikace navazují na celostátní statistickou ročenku.

Krajské ročenky jsou vydávány od šedesátých let minulého století. Od té doby prošly několika systémovými i obsahovými změnami. Také v loňském roce jsme přistoupili k výraznější změně struktury těchto publikací. Cílem této změny bylo, aby se staly přehlednější a pro uživatele přitažlivější, a také jsme chtěli více využít možností zveřejňování podrobnějších nebo rozsáhlejších dat v elektronické podobě. Proto jsme **ročenky v zásadě rozdělili na 2 části**. Údaje o samotném kraji a jeho dílčích územních celcích jsou zařazeny **v tištěné části** publikace, údaje o ostatních krajích (mezikrajské srovnání) a také vybrané informace o celé republice jsme **umístili na CD**, které je vlepeno na vnitřní zadní stranu obálky každé publikace. Zamysleli jsem se také nad obsahem jednotlivých kapitol, srozumitelností metodik pro uživatele, podobou grafické části a přitom jsme **využili náměty uživatelů** ročenek, získané pomocí ankety na internetu a mezi nejvýznam-

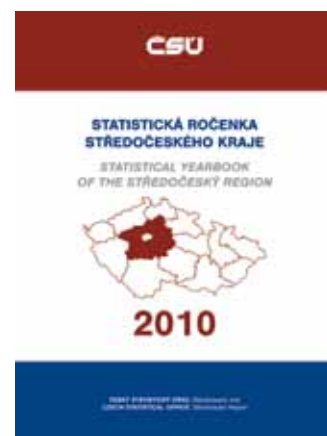
nějšími uživateli (celkem 650 respondentů). Souhrnné kapitoly byly rozděleny na jednotlivé úseky, což čtenáři usnadní orientaci v publikaci. Metodické vysvětlivky byly z úvodů jednotlivých kapitol soustředěny do jednoho místa v závěru publikace.

Seznam kapitol krajských statistických ročenek:

1. Základní charakteristika, okresy
2. Území, podnebí
3. Životní prostředí
4. Obyvatelstvo
5. Makroekonomické ukazatele
6. Územní rozpočty
7. Ceny
8. Životní podmínky
9. Trh práce
10. Organizační statistika
11. Zemědělství
12. Lesnictví
13. Průmysl
14. Energetika
15. Stavebnictví, bytová výstavba
16. Cestovní ruch

17. Doprava
18. Informační a komunikační technologie
19. Věda a výzkum
20. Vzdělávání
21. Zdravotnictví
22. Sociální zabezpečení
23. Kultura
24. Kriminalita, nehody
25. Volby
26. Správní obvody, obce
27. Územní srovnání

Údaje o kraji jsou v krajských statistických ročenkách 2010 publikovány za období 2007 až 2009, ve vybraných ukazatelích pak v delší časové řadě od roku 1993, kdy vznikla samostatná Česká republika. V rámci jednotlivých krajů publikujeme rovněž data v členění podle okresů, v kapitole 26 pak údaje podle správních obvodů (obcí s rozšířenou působností, obcí s pověřeným obecním úřadem), měst a také základní informace o obcích. Pro odborníky i laiky je určitě výhodou **důsledná unifikace ročenek ve všech krajích**,

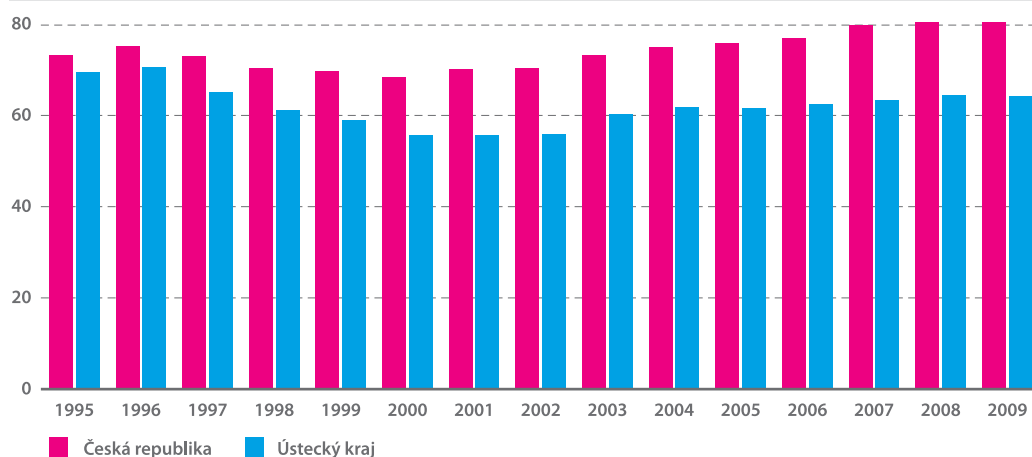

kdy uživatel najde stejné ukazatele v příslušných tabulkách ve všech krajích České republiky. Naší snahou bylo zbytečně neměnit obsah jednotlivých kapitol, aby uživatelé snadno našli informace, na které jsou zvyklí. Pouze jsme vypustili složitější členění dat, která využívá jen malá část uživatelů; o tyto informace mohou však požádat přímo na našich pracovištích.

Při zpracování jednotlivých tabulek vycházíme především z výsledků statistických zjišťování uskutečněných Českým statistickým úřadem, ale využíváme také informace z jiných rezortů, především z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (Ústav pro informace ve vzdělávání), Ministerstva zdravotnictví ČR (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Ministerstva financí ČR a Ministerstva dopravy ČR.

Úvod každé ročenky tvoří textová **charakteristika kraje**, v níž je zobrazeno postavení kraje v České republice, geografická, přírodní a kulturní specifika, základní

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v PPS, EU27 = 100

směry demografického, sociálního i ekonomického vývoje. Tato část je doplněna jednoduchou geografickou mapou, mapou administrativního členění kraje a mapou s vyznačením všech měst a městysů.

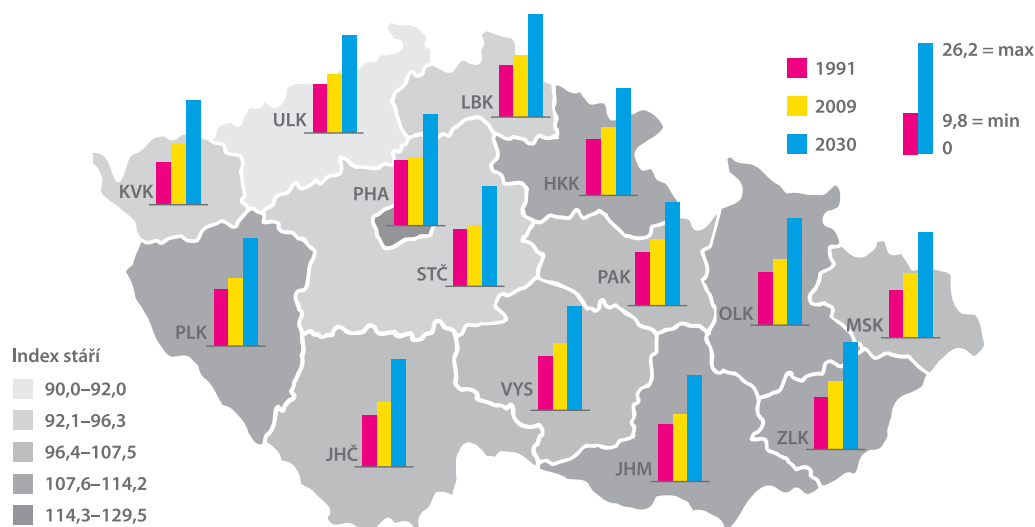
V dalším textu se nebudeme podrobně zabývat obsahem jednotlivých kapitol, pouze upozorníme na nejvýraznější změny proti minulým ročenkám. V kapitole **Obyvatelstvo** jsme zařadili výsledky nové projekce vývoje počtu obyvatel kraje a struktury podle pohlaví a věku, která byla zpracována do roku 2065. Informace byly výrazně rozšířeny v kapitole **Ceny**, kam byly zařazeny informace jak o cenách spotřebitelských, tak o cenách výrobců. Větší rozsah dat však neumožňuje skutečnost, že cenová statistika je v zásadě relevantní pouze k území celé republiky. V oblasti trhu práce je nejvýznamnější změnou přechod na novou klasifikaci odvětví CZ-NACE, která byla aplikována jak v datech o struktuře zaměstnanosti, tak v údajích o průměrných mzdách.

V kapitole **Cestovní ruch** se podařilo doplnit informace o návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení členěných podle okresů, další údaje až do úrovně jednotlivých obcí je možno nalézt na internetu. Tyto informace jsou však samozřejmě omezeny jednak nutností ochrany individuálních údajů a jednak problémy spojenými s poměrně vysokým podílem non-response.

V samostatné kapitole **Volby** jsou tentokrát uvedeny jak výsledky květnových voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu, tak říjnových voleb do zastupitelstev obcí a Senátu.

Kapitola **Územní srovnání** přináší porovnání vybraných ukazatelů v roce 2009 mezi okresy příslušného kraje, mezi kraji celé České republiky a také údaje členěné podle regionů soudržnosti NUTS 2 v posledních 3 letech. Tabulka **Vybrané ukazatele České**

Index stáří k 31. 12. 2009 a podíl obyvatelstva ve věku 65 a více let v roce 1991, 2009 a 2030

republiky obsahuje údaje za roky 2007 až 2009 a uživatel ji nalezne na přílohovém CD.

Grafická část ročenek je specifickým projevem příslušného kraje, všechny ročenky však obsahují několik závazných grafů, stejných ve všech krajích. Pro ilustraci uvádíme jeden z grafů z oblasti makroekonomiky.

Publikace jsou na konci doplněny **20 barevnými kartogramy**, které zobrazují ve vybraných ukazatelích postavení jednotlivých okresů a krajů v České republice, 4 kartogramy jsou zpracovány podle jednotlivých obcí příslušného kraje (porodnost, dokončené byty, míra registrované nezaměstnanosti, dlouhodobá nezaměstnanost).

Všechny ročenky jsou vydávány v **česko-anglické podobě**. Je možno si je objednat nebo přímo zakoupit v knižní nebo elektronické podobě přímo v odděleních regionálních analýz a informačních služeb Českého statistického úřadu v jednotlivých krajích. Cena publikace je 250 Kč, cena CD 125 Kč, s výjimkou ročenky hl. města Prahy, jejíž cena je 300, resp. 150 Kč. Komplet ročenek ze všech 14 krajů je samozřejmě k dispozici k nahlédnutí v Ústřední statistické knihovně a v Odboru informač-

ních služeb ČSÚ, Na padesátém 81, Praha 10. Publikace je rovněž možno si prohlédnout na internetových stránkách krajských pracovišť ČSÚ, které naleznete na adrese: www.czso.cz/kraje/index.htm

Podrobnější data z jednotlivých úseků demografického, ekonomického a sociálního vývoje kraje, okresů, obcí, mikroregionů jsou publikována **ve specializovaných publikacích** (bulletin, publikace demografického charakteru, tematické analýzy apod.), resp. vedena v **regionálních databázích KROK** (KRaje, OKresy) a **MOS** (Městská a Obecní Statistika), ale i dalších, ze kterých je možno na základě požadavků uživatelů připravit podrobnější výběry dat. Další možností je využití **Veřejné databáze**, která je přístupná na internetových stránkách ČSÚ. Uživatel si v ní sám může v předdefinovaných tabulkách, grafech a kartogramech najít mnoho zajímavých informací. V blízké budoucnosti počítáme i s tím, že si zákazník bude moci parametry tabulky (grafu, kartogramu) sám nadefinovat a vytvořit podle vlastního přání. Podrobnější informace o veřejné databázi můžete získat na adrese <http://vdb.czso.cz/vdb/>.

Mnoho dalších informací najdete na **krajských internetových**

stránkách ČSÚ, na nichž se snažíme dávat veřejnosti k dispozici nejen nejaktuálnější výsledky statistických zjišťování, ale také informace o naší vlastní činnosti. Do ročenek jsme nově zařadili **přehled okruhů dat zveřejňovaných na našich stránkách**, aby uživatelé nacházeli hledané informace snadněji. Z elektronické podoby statistické ročenky zveřejněné na internetu (i na CD) vedou přímé prokliky na internetové stránky k jednotlivým tématům.

Smyslem získávání a zpracování statistických informací je poznání, hledání tendencí ve vývoji, především však využití těchto informací v praxi. **Dlouholetá zkušenost se zájmem uživatelů o informace v regionálním členění, který v posledních letech značně roste**, nás vede k přesvědčení, že krajské statistické ročenky budou i nadále vyhledávaným informačním pramenem pro odbornou i laickou veřejnost. Uvítáme samozřejmě vaše případné náměty a připomínky k obsahu ročenek, které budou cenným přínosem při přípravě regionálních publikací v roce 2011.

Ing. Jan Honner
odbor informačních služeb